

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 21/13
V Lucemburku dne 28. února 2013

Rozsudek ve věci C-1/12
Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas

Unijní právo brání tomu, aby stavovské sdružení svým členům ukládalo povinnost účastnit se systému povinného vzdělávání, jenž částečně vylučuje hospodářskou soutěž a stanoví diskriminační podmínky v neprospěch konkurentů sdružení

Skutečnost, že stavovské sdružení má zákonnou povinnost zavést systém povinného vzdělávání, nevylučuje normy vydané tímto sdružením z působnosti unijního práva.

Svaz certifikovaných účetních (Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas, OTOC) je portugalské stavovské sdružení, u něhož se certifikovaní účetní musí povinně registrovat. OTOC přísluší zastupovat profesní zájmy certifikovaných účetních a dohlížet na veškeré aspekty související s výkonem jejich funkcí.

V Portugalsku musí certifikovaní účetní podle nařízení přijatého OTOC získat během posledních dvou let roční průměr 35 kreditů za vzdělání poskytované nebo akreditované OTOC. Nařízení o získávání vzdělávacích kreditů, též přijaté OTOC, stanoví za tímto účelem dva druhy vzdělávání. Na jedné straně jde o institucionální vzdělávání (v maximální délce šestnácti hodin), jehož cílem je zvyšovat povědomí odborníků o návrzích a novelizacích právních předpisů, jakož i o etických a profesních otázkách. Toto vzdělávání může poskytovat pouze OTOC. Každý certifikovaný účetní musí ročně získat dvanáct kreditů za institucionální vzdělávání. Na druhé straně jde o profesní vzdělávání (v minimální délce přesahující šestnáct hodin), sestávající z tematických seminářů relevantních pro toto povolání. Toto vzdělávání může poskytovat OTOC, ale i subjekty registrované u OTOC. Souhlasné či zamítavé rozhodnutí o registraci vzdělávacího institutu, jakož i o akreditaci vzdělávacích akcí nabízených těmito instituty přijímá OTOC po uhrazení příslušného poplatku.

Rozhodnutím ze dne 7. května 2010 portugalský úřad pro hospodářskou soutěž shledal, že nařízení o získávání vzdělávacích kreditů zapříčinilo narušení hospodářské soutěže na trhu povinného vzdělávání certifikovaných účetních na celém území daného státu, čímž došlo k porušení unijního práva. OTOC byla tudíž uložena pokuta. Tento trh byl podle výše zmíněného úřadu uměle rozdělen, když třetina tohoto trhu byla vyhrazena OTOC (12 kreditů z celkového počtu 35 kreditů) a pro zbývající část tohoto trhu byly uloženy diskriminační podmínky v neprospěch konkurentů zmíněného stavovského sdružení.

OTOC se domáhal zrušení tohoto rozhodnutí u portugalských soudů. V této souvislosti položil Tribunal da Relação de Lisboa (odvolací soud v Lisabonu, Portugalsko), kterému byl spor předložen na základě odvolání, Soudnímu dvoru otázku ohledně použitelnosti unijního soutěžního práva na stavovská sdružení.

Soudní dvůr v rozsudku z dnešního dne zaprvé rozhodl, že nařízení přijaté takovým stavovským sdružením, jako je OTOC, musí být považováno za rozhodnutí přijaté sdružením podniků ve smyslu unijního práva v oblasti hospodářské soutěže¹. Kromě toho **skutečnost, že takové stavovské sdružení, jako je OTOC, má zákonnou povinnost zavést pro své členy systém povinného vzdělávání, nemůže vyjmout z působnosti evropského práva hospodářské**

¹ Článek 101 odst. 1 zakazuje veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž účelem nebo důsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu.

soutěže normy vydané tímto stavovským sdružením, jsou-li přičitatelné výlučně tomuto sdružení. Mimoto skutečnost, že tyto normy nemají přímý dopad na hospodářskou činnost členů stavovského sdružení, nemá vliv na použití unijního soutěžního práva, neboť se porušení vytýkané tomuto stavovskému sdružení týká trhu, na němž samo sdružení vykonává hospodářskou činnost.

Soudní dvůr zadruhé rozhodl, že **nařízení přijaté stavovským sdružením, které zavádí systém povinného vzdělávání** certifikovaných účetních s cílem zaručit kvalitu jejich služeb, **představuje omezení hospodářské soutěže zakázané unijním právem, pokud vylučuje hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části relevantního trhu ve prospěch tohoto stavovského sdružení a pro zbývající část tohoto trhu ukládá diskriminační podmínky v neprospěch konkurentů uvedeného stavovského sdružení**, což musí ověřit vnitrostátní soud.

Při posuzování důsledků nařízení na hospodářskou soutěž bude tedy portugalský soud muset nejprve posoudit strukturu daného trhu, aby mohl rozhodnout, zda je rozlišení mezi oběma druhy vzdělávání učiněné v závislosti na jejich cíli, délce a subjektech, které jsou oprávněny je poskytovat, odůvodněné. Pokud jde o cíle těchto vzdělávání, existují poznatky, které jsou s to prokázat, že tyto dva druhy vzdělávání mohou být alespoň zčásti považovány za zaměnitelné (např. nelze vyloučit, že vývoj legislativní úpravy může být předmětem jak institucionálního vzdělávání, tak i profesního vzdělávání). Stran subjektů oprávněných poskytovat tyto dva druhy vzdělávání Soudní dvůr poznamenává, že dotčené nařízení vyhrazuje OTOC nezanedbatelnou část trhu povinného vzdělávání certifikovaných účetních. Pokud jde o délku obou vzdělávání, portugalský soud bude muset ověřit, zda jiným vzdělávacím institutům, které si přejí nabízet krátké vzdělávací programy, je v tom bráněno, což by mohlo ovlivnit běžnou souhru nabídky a poptávky. Uvedený soud bude muset též posoudit, zda skutečnost, že certifikovaní účetní musí ročně povinně získat nejméně dvanáct kreditů za institucionální vzdělávání – zatímco žádný obdobný požadavek není stanoven pro profesní vzdělávání – může přinést konkurenční výhodu vzdělávacím akcím poskytovaným OTOC.

Portugalský soud bude muset následně přezkoumat podmínky přístupu jiných subjektů než OTOC na daný trh, aby mohl určit, zda je jednotlivým hospodářským subjektům zajištěna rovnost příležitostí. V této souvislosti Soudní dvůr uvádí, že odborné vzdělávání poskytované OTOC nepodléhá akreditačnímu řízení, na rozdíl od vzdělávacích institutů, pro které navíc podmínky, které musí splňovat, nejsou v nařízení formulovány dostatečně přesně. OTOC si tak přisvojil pravomoc jednostranně rozhodovat o žádostech o registraci nebo akreditaci, aniž by tato pravomoc podléhala omezením, povinnostem či kontrole, což by mohlo vést k tomu, že OTOC naruší hospodářskou soutěž tím, že zvýhodní vlastní vzdělávací akce. Soudní dvůr též zdůrazňuje, že řízení o akreditaci vzdělávacích akcí, které organizuje OTOC, může omezit nabídku vzdělávacích akcí nabízených jinými vzdělávacími instituty, neboť vyžaduje, aby žádost o akreditaci byla podána nejméně tři měsíce před zahájením vzdělávání, což je ve skutečnosti připravuje o možnost okamžitě nabídnout aktuální vzdělávací akce.

Soudní dvůr na závěr uvádí, že se taková omezení jeví jako přesahující rámec toho, co je nezbytné pro zaručení kvality služeb nabízených certifikovanými účetními, a že se na ně nevztahují výjimky stanovené ve Smlouvě.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) 📺 (+32) 2 2964106